

An possit licentiam concedere Pontifex, vel alius superior ius, ut nulli alij superiori inferiori integrum sit reuocare: numero 30. An eo ipso, quod Pontifex concedit aliquid religioso, aut datum ab alio superiori confirmat, censetur ablata alijs superioribus facultas reuocandi remissive. n. 31. An superior concedens religioso usum rei, & promittens se non reuocaturum, valide reuocet, quamuis sit statutum a tota communitate editum, & iuramento firmatum, & si periturus reuocando? n. 32. An quando non est iuramentum, peccet reuocando contra promissionem? n. 33. Quid si non sit promissio, sed simplex licentia, an possit reuocare, & teneatur obedire inferiori? n. 34. An possit excogitari aliqua cautela, ut possit monachus aliqua expendere, absque licentia reuocabili superioris? n. 35.

28 QVÆSTIO posterior. An possit superior aliquid concedere monacho ad usum irrevocabilem, & sic habere aliquid monachum, aduerterit voto paupertatis? Respondeo, nulli superiori eam licentiam monacho concedere posse, quia id esset efficere proprietarium. Atque ita tradunt Angelus sum. verb. Abbas. num. 17. & ibi Rosell. num. 10. Sylu. q. 3. num. 6. dicto 7. Nauar. lib. 3. consil. in 1. edit. tit. de regular. conf. 47. n. 2. in 2. tit. de statu monachorum. conf. 1. n. 2. Antonius Cucus lib. 3. institucionum maiorum tit. 1. num. 112. Turcremata c. non dicatis. 12. q. 1. art. 2. num. 3. Corduba sum. q. 54. notabili 2. vers. la secunda manera. Ludouicus Lopez 1. p. instructionum. cap. 154. col. 2. vers. secundum genus. & ita iure optimo Nauar. lib. 3. de res. tit. cap. 1. p. 3. dub. 1. in noua edit. num. 160. Graffis in de cessionibus. p. 2. lib. 3. cap. 19. num. 27. Tapia authent. ingressi. verb. ipso ingressi. cap. 3. num. 14. C. de sacrosanct. Eccles. vbi etiam alios refert, dicent esse contra paupertatis votum habere aliquid religiosum, ita independentem à superiore, ut ille nequeat reuocare.

29 Immo nec Pontifex concedere hoc possit monacho sic maneri, nisi eum à voto paupertatis absoluo: quippe esset eum efficere proprietarium. Atque ita docent Rosell. Angelus, Sylu. Turcrem. Corduba, Ludouicus Lopez allegati num. precedenti.

30 Possit tamen Pontifex concedere monacho licentiam aliquid retinendi, ita vt nullus Pontifice inferior valeat illud reuocare, quia hoc nõ est efficere monachum proprietarium, cum rem illam habeat ex legitima superioris ipsius (qui est Pontifex) licentia, & possit ab ipso reuocari, & solum ex ea licentia eximatur ab aliorum superiorum obedientia, quoad eam rem retinendam. Sic Nauar. lib. 3. consiliorum in 1. edit. tit. de regular. conf. 47. num. 3. in 2. tit. de statu monachorum. conf. 1. num. 3. Immo quicumque superior possit concedere hanc licentiam, vt nullus alius superior inferior ipso possit reuocare, vt Generalis possit ita rem concedere, vt nec Prouincialis, nec immediatus superior conuentus possit reuocare, quia id probat ratio adducta.

31 Vtrum autem eo ipso quod Pontifex aliquid concedit, vel licentiam superioris confirmat, possit alius religiosi illius superior reuocare, dicemus infra, vbi tractabimus de beneficio collato ab inferiori, & confirmato à Papa.

32 Sed difficultas est, an quando superior concessit religioso usum illius rei promittens se non reuocaturum, possit reuocare? Et quidem certum est tenere reuocationem, quamuis sit statutum editum à Præloato cum conuentu iuramento stabilitum, vt ea quantitas detur quotannis religiosi, quia cum inferioris non habeant vellet, aut nollet, nullum ius habent, sed obedire tenentur, etiam tamen periturus in reuocando, quando statutum illud non tenderet in detrimentum salutis æternæ. Atque ita docent Ioan. Andre. reg. non est obligari. in fin. de reg. iuri. in 6. & ibi Francus fin. Abbas c. cum ad monasterium. num. 11. de statu monachorum. Angelus verb. Abbas. n. 24.

& ibi Sylu. q. 4. n. 7. vers. 3. etiam nulla iuramenti mentione facta tenet reuocationem esse validam. Nauar. lib. 3. consiliorum in 1. edit. tit. de regular. conf. 20. num. 12. & in 2. tit. de statu monachorum. conf. 14. n. 12.

Quando autem non est iuramentum, Syluester. ibidem, 33 & Archid. cap. cum pastoralis. 2. q. 7. n. 5. & ibi Bellamer. num. 2. & 3. dicunt minimè Abbate obligari stare promissis, quia inter Abbatem, & monachum nulla cadit obligatio naturalis, vt tenent multi, quos supra retulimus. At cum ibi dixerimus Prælatum obligari monacho naturaliter ex sua promissione, dicendum est teneri in hoc casu feruare promissionem; atque adeo peccaret, tanquam fidei date reus, si nulla causa iusta ductus reuocet, potericque monachus coram alio superiore reclamare, allegans iniuste reuocationem factam. Que omnia rectè, & re vtriusque late disputata, docet Nauar. lib. 3. consiliorum in 1. edit. tit. de regular. conf. 20. num. 13. & 14. in 2. tit. de statu monachorum. conf. 14. n. 13. & 14. Hinc deducitur, non esse vniuersaliter verum, quod tradit Sardus de aliment. 11. 8. priuil. 79. num. 5. vbi ait, posse superiori per libito auferre monacho, quod semel illi permisit; id enim tantum est verum, quoad nulla intercessit promissio non reuocandi, sed mera licentia concessio. Item, quando aliunde consulenter necessitati religiosi, iuxta moderationem, quam status religiosus petit; nam si aliunde non proficeretur, non possit licet Prælati auxilium necessaria ad hoc ex peculio concessio religioso, nec ille tenetur obedire, vt habes supra.

Tandem inferit, nullam cautelam excogitari posse, vt permillum sit monacho, vt aliqua in usum, quantumuis licitos, expendere valeat abe superioris licentia reuocabili; quod ex dictis facile constat, & tradit Nauar. lib. 3. consiliorum in 1. edit. tit. de regular. conf. 75. n. 50. in 2. tit. de statu monachorum. conf. 3. n. 50.

C A P V T XVIII.

Quid distet inter votum simplex, & solemne paupertatis, & qualiter vtrumque obliget, & in quo consistant; & an solemne impediatur dominium acquiri religiosi omnibus priuatis, etiam rerum, quæ vnico consumuntur vsu?

S V M M A R I V M.

Quot quæstiones sint disiuuanda. n. 1. Quid sit vsus iuris, & vsus facti. n. 2. In rebus vsu consumptibilibus, que non vnico vsu consumuntur, distinguatur dominium ab vsu, & etiam in iis, que vnico consumuntur vsu, quando vsus illarum est secundarius, & non consumptio. n. 3. An in iis, que vnico consumuntur vsu, quando vsus earum est consumptio, distinguatur vsus à dominio, ita vt in diuersis subiectis possint esse? Refertur quedam sententia, numero 4. Explicatur sententia auctoritatis n. 5. An fratres Minores habeant vsum iuris? refertur eadem sententia. n. 6. Explicatur sententia auctoritatis, & qualiter habeant solum vsu, & plus iuris quam vsu fructuaris, & vsuarius. n. 7. An reliqui religiosi habeant solum prædictum facti vsu, & in quo distent à Franciscanis? n. 8. An dominium bonorum, que conceduntur quibuslibet religionibus, sit solum apud Deum, & non apud ipsas? Refertur quedam sententia. n. 9. Explicatur sententia auctoritatis. n. 10. Qualiter dicatur religio habere dominium bonorum in communi. n. 11. Dominium bonorum, que Franciscanis conceduntur, apud quem sit. Refertur varæ sententia. n. 12. 13. 14. Explicatur

Explicatur sententia auctoritatis n. 15. Apud quem remaneat dominium pecunie legatæ fratribus Franciscanis, aut date illis in stipendium Messarum, & concionum n. 16. An domans, & Sedes Apostolica possint ad naturæ donata, & alia bona Franciscanorum reuocare. n. 17. An id reuocandi ius transeat ad donantis heredem. n. 18. An si frans fratrum Minoribus satisfactis restituendo iis, qui dedere pecunias, aut Pontifici, vel si ab iis remissionem obtineant. n. 19. An legatam pecuniam fratri Minori ad vsu determinatum illius, possit superior auferre. n. 20. An hodie aliquid immutatum sit circa dominium pecunie donate fratribus Minoribus? n. 21. Soluuntur argumenta, & conciliantur Pontifices. n. 22. Post numerum 22. inuenies summaria, que desiderantur.

DISPVATIO hæc petit præmitti, an in rebus, quæ vnico vsu consumuntur, distinguatur dominium ab vsu; & ideo duplex est quæstio pertractanda. Prior est de distinctione domini ab vsu in rebus, quæ vnico consumuntur vsu. Posterior de distinctione inter votum simplex, & solemne paupertatis, & qualiter vtrumque obliget, ac impediatur dominium acquiri, etiam in his rebus.

QVÆSTIO prior. An in rebus, quæ suapte natura vnico consumuntur vsu, distinguatur vsus à dominio, non solum essentia, sed etiam subiecto, ita vt possit esse in vno vsu, & in altero dominio?

Ad cuius intelligentiam præmittitur, duplicè esse vsu. Quidam est iuris, qui est vsus vtendi re: & quidam facti, qui est vsus ipsius rei, vt equitatio est vsus equi; & possunt hi separari: nam ius vtendi perferat cessante vsu facti, & hic potest esse in aliquo absque vtendi iure, vt declarabitur infra. Secundo præmittitur, minimè esse sermonem de rebus ita vsu consumptibilibus, vt non vnico consumuntur vsu, quales sunt domus, vestes, & reliqua huiusmodi; constat enim in his distingui dominium ab vsu, ita vt dominium possit esse in vno, & vsus penes alterum. Rursus, neque est sermo de rebus, quæ vnico vsu consumuntur, quales sunt pecunie, cibi, potus, quoad vsus secundarios, & accidentales ipsis, vt si vsus pecuniarum sit ad ostentationem, vini, & ciborum ad exhilarandum vsuum; quippe constat posse eodem modo separari in his vsu à vero dominio.

Difficultas ergo est de his rebus, quæ vnico vsu consumuntur, quando vsus earum est primarius, & ad quem suapte natura destinatæ sunt, qui est earum consumptio, an possint ita vsus, id est, illarum rerum consumptio, & dominium separari, vt reperiuntur in diuersis subiectis? Quæ quæstio valde agitata est, non solum inter solos DD. priuatos, sed etiam inter Pontifices occasione sumpta ex fratribus Franciscanis, dicentibus se nec in particulari, nec in communi habere dominium harum rerum, sed solum vsu facti, ac subinde dicentibus posse hæc separari. Duplex ergo est sententia. Prior ait in his rebus minimè distingui posse vsu à dominio, sed habentem vsu illarum, habere quoque deo iurium. Tuncit primò ex l. si tibi vini. 7. alias incipit, si vini. ff. de usufructu earum rerum, que vsu consumuntur, ibi; si tibi vini frumenti, olei usufructus legatus est, proprietas ad legatarium dicenda transferri. Quod si icas textum hunc non loqui de vsu harum rerum, sed de usufructu, quæ longè inter se distant; & ideo, quantum decidat usufructum harum rerum non posse à dominio separari, non inde deducitur, idem dicendum de earum vsu. At hæc euasio nihil prodest, quod idem sentiendum sit de usufructu, ac de vsu in his rebus, vt constat ex l. hoc Senatuz consultum. 5. finali. ff. eodem tit. ibi; que in usufructu pecunie dicimus, vel earum rerum que sunt in abusu, eadem etiam in vsu dicenda sunt; nam idem continere vsu pecunie, & usufructum Iulianus scribit Summa Th. Sanchez. pars 111. Explicatur

bit, & Pomponius. Vbi harum rerum consumptionem Iuriconsultus vocat abusum, non quod sit illicitus vsus, sed quia vsus illarum est assumptio, seu consumptio illarum, vt notauit Glossa extrauag. ad condicorem. Ioan. XXI. de verborum significat. verb. vel abusum; quam significationem probat Conanus lib. 4. iuris civilis. cap. 4. num. 1. ex Tullio, Boetio, Plauto, & aliis. Secundo probatur ex doctrina D. Thomæ 2. 2. quæst. 78. art. 1. corp. ibi; in rebus, quarum vsus est ipsarum consumptio, non dicendum seorsum computari vsu rei à re ipsa; sed cuiusque cõceditur vsu, conceditur ipsa res, & propter hoc in talibus per mutuum transfertur dominium. Vbi aperte videtur sentire, in his nequire dominium ab vsu separari. Et confirmatur, quia si hæc separari possent, non esset vsuarius, sed omnino licitum, pretium recipere pro mutuo pecunie, per quod non solum vsus, sed etiam illius dominium transfertur. Quippe vtrumque tanquam ab altero separabile posset iure optimo æstimari pretio; possent enim triticum, vinum, pecunia, & reliqua vnico vsu consumptibilia dupliciter alicui tradi. Primo modo per verum mutuum, transferendo dominium omnino independentem à dante. Secundo modo, quoad vsu solum facti dependentem à voluntate dantis, ita vt integrum esset danti, illa nondum consumpta auferre; & vtroque modo posset dare cum onere eiusdem rei reddendæ, vel similis in specie, vt tenetur reddere recipiens verum mutuum. Cum ergo plus utilitatis concedatur dando priori modo in verum mutuum, quam dando posteriori in solum facti vsu, licebit pretium vltra sortem recipere pro vero mutuo. Tertio, quod cum vsus non sit ad destruendam rei substantiam, sed hoc sit domini proprium, magis arguit dominium, & maius est ius post se omnino cõsumere, & in nihilum redigere, quam posse vendere, & alienare, vt maior esset potestas in seruum, si alicui liceret illi occidere, quam si solum liceat vendere, & alienare: at potens vendere, & alienare eas res, habet earum verum dominium; ergo & potens omnino cõsumere, & destruere illis vtendo. Quarto, quia Franciscanis est integrum vti his rebus in communem vsu; possunt enim eas alienare donatione, & vocatione, quibus dominium in alium transferunt, perinde ac possunt alij religiosi de licentia superiorum; quæ vsuario minimè competunt, qui cum dominium rei non habeat, non potest in alium trãsserre: nemo enim plus iuris in alium transferre potest, quam ipse habeat; reg. nemo plus iuris. ff. de reg. iur. Quinto, quia valde absurdum reputatur remanere apud aliquem profus inutile dominium; & ideo iure cautum est vsu fructum immobilium non esse perpetuum, ne illorum dominium esset inutile. l. 3. ff. de usufructu. & §. 1. inst. eodem tit. At cum res illæ illo vsu omnino consumuntur, inutile, & ridiculum esset dominium eorum apud alios manens. Sexto, quia minimè dicendum est dominium harum rerum apud neminem esse, aliàs possent iuste à quocumque vsurpari: nec potest dici remanere apud dantem, quia nõ dat mutuo Minoribus, sed in veram elemosinam, ac quibuscumque alijs religiosi; nec apud Papam, quia nequit in eum transferri dominium, nisi ex voluntate dantis; at dans nil minus cogitat, quam illud dominium in Papam trãsserre. Septimo, quia cum vsus earum rerum, sit earum consumptio, non videtur, qualiter tradi possit potestas ad vsu, nisi ipsa res perfectè subiciatur illi personæ, & sic illius comparet dominium. Et ideo hæc sententiam sustinet, inde colligens fratres Franciscanos particulares, quibus harum rerum conceditur vsus, esse veros illarum dominos, eo quod vsus à dominio separari nequeat. Ioan. XXI. in sua extrauag. ad condicorem. de verb. significat. latissime eam probans, & Barr. tract. Minoritarum. lib. 2. 4. cap. 2. ad finem. Maioris 4. d. 38. quæst. 9. arg. 1. contra 1. cancl. & quæst. 3. conel. 1. D. Anton. 4. part. tit. 12. cap. 4. & 10. Syluester verb. dominium. quæst. 2. vers. vsus autem. Turcrem. in sum. Ecclesie. lib. 2. cap. 111. N n

cap. 112. ad finem. Sarmiento de redditibus ecclesiasticis. 1. p. cap. 1. num. 1. 1. & duplici sequenti. & in defensoris. 1. p. 100. monio 1. 2. & 1. 4. in quibus duobus posterioribus locis addit, etiam vestium, quibus vtuntur, habere dominium fratres Franciscanos particulares. Aragon 2. 2. quest. 62. sicut in principio in de dominio. dub. 3.

Posterior sententia (cui tanquam longè vetiori ad- hæreo) asserit posse in his rebus separari verum domi- nium ab vsu, ac proinde fratres Franciscanos, nec in communi, nec in particulari habere dominium harum rerum, sed solum vsum. Ducor primò, quia dominium est facultas vtendi rebus, siue in omnem vsum, si do- minium sit generale, & illimitatum, siue in vsum determi- natum, si dominium sit limitatum: vt vtrius modo con- celsum est independens à voluntate alterius illarum do- mini, ita vt huic non liceat amplius reuocare; & ita esse rei dominium, non esse posse rem quous modo destrue- re, sed posse liberè, & independenter ab alio. At sic con- cedi potest vsus rerum, quæ vnico vsu consumuntur, vt ante cõsumptionem liceat domino reuocare; & sic con- ceditur fratribus Franciscanis: ergo separari potest vsus à dominio in his rebus, & de facto in illis fratribus se- paratur. Et confirmatur exemplo coniuæ, & serui, qui non adquirent dominium ciborum, qui illis apponuntur, sed habent merum vsum: & initio nascetis Ecclesie, omnia bona fidelium ita erant communia, vt nullus ali- quid proprium haberet, vt colligitur ex c. 2. *Antu Apo- stel.* & probatibi Lorinus *vers. 4. 4.* & ex c. *scimus*, & *duob. sequenti.* 1. 2. q. 1. & tamen iuste vtèbatur rebus vsu con- sumptibilibus. Ergo potest in his rebus dominium ab vsu separari. Secundo, quia pauper extremè laboransius habet vtendi pecuniis, & cibis diuitis, non tamen domi- nium, aliter denegans elemosinã teneretur restituere. Tertio, quia ad dominij translationem debet concurrere voluntas dantis, & acceptantis: at potest quis has res ita acceptare, vt dominium earum non comparet, sed merum vsum à domino reuocabile; & ita acceptant Franciscani. Ergo potest dominium separari ab vsu, & in illis separari. Tandem veritas huius sententie magis explanabitur ex dicendis n. 7. vbi explicabitur, in quo consistat hic vsus, & qualiter à dominio, & vsu iuris, & vsu factu distinguitur. Et ideo hanc sententiam sustinent Nicolaus III. c. *exiis*, *§. nequequã*. *vers. profecto sine* *promissum*, de verb. signif. in 6. & Clemens V. Clementina 1. §. *proinde cã vir sanctus eo. 1.* & ibi Gloss. *verb. proinde*. Abb. *conf. 63. n. 6. ad l. lib. 2.* Aluarus Pelag. *de plani. Ecclesia lib. 2. c. 55. n. 6.* Sotus *lib. 4. de iustitia. q. 1. ar. 5. col. ante penult. vers. licet tamen minime obstantib.* Nauar. *apolog. ad librum de redditibus. q. 1.* & *to toto monio 14.* & *to toto monio 16.* & *commen. 1. n. 13.* & *commen. 2. num. 2. de regular. Menchaca in controu. illust. lib. 1. cap. 17. nu. 10.* Ledesma 2. p. 4. q. 18. ar. 1. dub. 2. Alcozer *lib. de ludo. c. 17. ad fin.* Quesada in suis *qq. var. n. 2. 2. c. 14.* Angles *forib. 2. p. q. 1. de dominio. ar. 1. dis. 1.* Bellarminus *tom. 1. controuers. tract. de summo Pontifice. lib. 4. c. 14. col. 2. vers. de prima.* Bañes 2. 2. q. 62. in *tract. de do- minio. q. 1. dub. 1. concl. 3.* & 4. & ibi Salon *q. 1. ar. 1. concl. vnic. & duob. corollariis de illat.* Azor *tom. 1. in *inst. moral. lib. 12. c. 4. q. 10. in fine.* Molin. *tom. 2. de iust. disp. 6. col. 2. vers. hic no obstantib.* Valentia 2. 2. dis. 5. q. 10. *punct. 1. q. 2.* Leo- nardus *lib. 2. de iust. c. 3. dub. 8. n. 32.* Manuel *qq. regul. tom. 3. q. 29. ar. 4.* Rebells *de iust. 1. par. lib. 1. q. 7. sect. 4. num. 33.**

6 Sed rursus dubitatur, an Franciscani habeant vsum iuris in prædicta vnico vsu consumptibilia. Bañes *ea. q. 1. dub. 1. in corollariis. alio ex 4. concl. ait eos habere vsum iuris, & facti, quod prædictus vsus non repugnet pauperati euangelicæ, siue habeatur in communi, siue in particu- lulari: nam singuli alij religiosi non sunt minus paupe- res euangelici, quam Franciscani, & tamen habent vsum iuris, & facti.*

Ceterum dicendum est, eos habere solum facti vsum, quod affirmat Nicolaus III. & Clemens V. Abbas, So- rus, Ledesma, Menchaca, Quesada, Leonardus n. 34. Mo-

lina, Manuel, Rebells, Valentia, Salon, Azor allegati n. 5. Nauar. *com. 1. n. 13.* & *com. 2. n. 2. de regul. idque optime explicat Molina, dicens Franciscanos partim habere plus iuris ad res ipsas concessas, quam vsuarias, & vsufru- ctuarium partim verò longè minus, quippe habent plus iuris, quatenus integrum illis est omnibus earum fructi- bus potiri, eisque, ac rei substantiam cõsumere, & alie- nare: at vsuarius, & vsufructuarius tenentur saluum rei substantiam conseruare. Est autem longè minus, quate- nus potiuntur vsu dependere à voluntate eorum, pe- nes quos est dominium, ita vt citra aliquam eorum in- iuriam possit dominus ad libitum suum eis illarum vsum interdicare: quod minime potest vsuario habenti iuris vsum, nec vsufructuario, & ideo non habent verum iuris vsum, sed facti: nec sic dicuntur habere vsu facti, quasi non habeant ab vsu prædicto modo illarum, nam vti re aliena absque aliquo iure, est furtum. Vnde ad hunc sensum habent vsu iuris, id est, ius vtendi li- cite; non autem habet vsu iuris, id est, ius vtendi inde- pendens ab alterius nutu, & voluntate. At quia hoc posteriori modo dicitur simpliciter vsus iuris, & vsus priori modo dicitur secundum quid vsus iuris, simpliciter autem dicitur vsus facti, iure optimo dicitur absolute fratres Minores non habere vsu iuris, sed facti, respec- tu rerum ipsis concessarum.*

Hinc deducitur, non esse hoc peculiare in fratribus Franciscanis, sed commune esse omnibus religiosi, vt dominium non habeant rerum, quas vsu consumunt, sed solum vsum; quia militat eadem ratio, cum illis re- bus vtantur dependenter à superioris voluntate, qui potest pro nutu suo vsu reuocare. In eo autem ver- satur discrimen inter illos, quod Franciscani, nec in particulari, nec in communi habent dominium illarum rerum, aut quarumcumque aliarum, vt attestantur Nico- laus III. & Clemens V. num. 5. allegati: at alij religiosi non habent in particulari dominium illarum, bene ta- men habent in communi, prout explicabitur infra. At- que ita docent Sotus *lib. 4. de iust. quest. 1. ar. 1. col. ante- penult. vers. præterea ego.* Ledesma 2. p. 4. *quest. 18. ar. 1. dub. 2. in 2. probatione concl.* Nauar. *apologia ad lib. de redditibus. quest. 1. toto monio 14.* & *comm. 1. num. 14.* & *comm. 2. n. 2. de regular. Mendoza in suis quodlibetis. quest. 8. concl. 2.* Bañes 2. 2. *quest. 62. in *tract. de dominio. quest. 1. dub. 1. in ultima resol. 3. concl. Valentia 2. 2. dis. 5. quest. 10. punct. 1. quest. 2. vers. etenim vsus rei.* Molina *tom. 1. de iust. disp. 6. col. 3. vers. postquam.* Bellarminus allegatus num. 5. Leonardus *lib. 2. de iust. c. 3. dub. 8. num. 35.* & *ead. m. lib. 2. cap. 12. q. 1. dub. 9. n. 7. vers. 5.* Azor *tom. 1. in *inst. moral. lib. 12. cap. 12. q. 1. & 2.* Manuel *qq. regul. tom. 3. quest. 29. ar. 4.* Nec etiam alij pri- uati religiosi habent vsu iuris, sed meri facti, prout diximus n. precedenti de Franciscanis, & bene tradunt Nauar. *eo. comm. 1. num. 13.* & *eo. comm. 2. n. 2.* & Manuel, Azor, Leonardus *ibidem*, & constat ex eadem ratione.**

Sed superest dubium, apud quem sit dominium bo- norum, quæ fratribus Minoribus conceduntur. Nauar. *comm. 2. de reg. n. 3.* Manuel *qq. regul. tom. 3. quest. 29. ar. 5.* Azor *tom. 1. in *inst. moral. lib. 12. cap. 10. q. 5.* defendunt ve- rum dominium esse Deum, neque id speciale putant in fratribus Franciscanis, sed in omnibus religio- bus; & sic dicunt intelligendos DD. asserentes domi- nium bonorum Franciscanis concessorum esse apud Põ- ta, concessorum autem aliis religionibus, esse apud i- gionem in communi, vt intelligatur, non de veto do- nio, sed de iure generalis administrationis. Atque idem loquens de Franciscanis tenet Maior. *4. d. 38. q. 3. §. 1. col. 1. vers. sed quia tunc restat dubium.* Dicitur autem, quod ea bona sint ecclesiastica, quorum dominium proprie est apud solum Deum, & ius administrandi penes Eccle- sias, quarum sunt, vt multis citatis tradit Decius *c. con- stitutum, in noua edit. n. 25. & 26. de rescriptis.* Nec inde inferre licet, ea bona fore primi occupantis, inftar eorum quæ in nullius dominio sunt, quia id est verum de solis bonis,*

bonis, quæ nec quoad vsum, nec quoad ius administ- di pertinent ad aliquem hominem, qualia non sunt hæc; nec minus licet inferre, aliquid de nouo acquiri Deo, quasi ab æterno non haberet summum rerum omnium dominium: quod dicere hæreticum est, quippe non dicuntur hæc bona esse Dei, quasi Deus inci- piat aliquod dominium habere, quo antea caruerit; sed dicuntur ex eo tempore, quo ecclesiastica fiunt, esse peculiari- ter in dominio Dei, quia ex tunc desinunt esse in bonis alicuius hominis, nec in illis possunt ampli- us esse, quando ecclesiastica manent.

10 Ceterum dicendum est cum communi DD. senten- tia, in religione Franciscanorum incapaci aliquid habendi in particulari, & communi, dominium esse apud Pontificem, vel dantem, vt infra distictius explicabi- mus; in reliquis verò capitibus bonorum in communi, dominium esse apud totam communitatem. Quod pro- batur primò ex c. *exiis*, *§. ad hæc cum fratres, de verb. signif. in 6.* & *Clem. 1. §. cum vir sanctus, eodem tit.* dicitur domi- nium rerum, quibus Franciscani vtuntur, ad Pontificem per- tinere; nec dominij nomine solum administrandi ius in- telligi potest, quia potest pro suo arbitratu illis auferre, & dare aliis, vt dicimus n. 17. quod soli administratori nequaquã competit: & ideo Pontifex nequit pro libito, & absque causa bona aliarum religionum, & Ecclesiarum illis auferre, & dare cuiuscumque, quod vsu solius admini- strationis illorum habeat. Secundo, quia *Trid. sess. 25. de regul. c. 3.* cõcedit omnibus religionibus, præter Fran- ciscanos de obferuantiã, & Capucinis, immobilia possi- dere. At non proprie dicitur possessor habens ius solius administrationis. Tertio, quia aliis improprie diceretur, quod iura, & communiter DD. passim tradunt, omnia monacho acquisita, acquiri monasterio.

11 Dum autem dicitur, monasteria bonorum in communi capacia habere dominium bonorum in communi, non sic accipiendum est, vt omnes religiosi sint domini singuli alicuius quæ pro indiuiso, sicut contingit in fundo multis communi. per fundum *ff. de seruius. rustic. præd. l. Sabinius. ff. de comm. diuid.* sed habent dominium vniuersi, ita vt contentus habeat dominium tale, quale in rebus ecclesiasticis haberi potest. Atque ita do- cent Nauar. *comment. 2. num. 3.* & *8. de regularib.* Tapia *aut. sing. rel. verb. ipso ingressu. cap. 3. num. 7. c. de sacrosanct. Ecclie.* Manuel *qq. regul. tom. 3. q. 29. ar. 5.* Mendoza in suis quodlibetis. *q. 8. concl. 1.*

12 Restat verò explicare, quomodo rerum Franciscan- nis concessarum apud quos sit, Bañes 2. 2. q. 62. in *prin- cipio de dominio. q. 1. dub. 1. in 1. coroll. ex 4. concl. deducio*, ait non sibi placere communem DD. distinctionem, dicen- tium dominij commensurabilem esse apud Pontificem, & pecuniarã apud dantem; quia nulla est ratio, cur non vtrumque sit, aut apud Pontificem, aut apud dantem: atque ita concludit dominium esse apud Pontificem, aut apud Rempub. aut apud dantem, & nullã huius ratione affert.

13 Alij verò dicunt omnium rerum, quæ in numero, pondere, & mensura consistunt, & vsu ipso cõsumuntur, dominij esse penes eos, qui eas donant, donec eas ipsi Fran- ciscani consumperint, donando, vendendo, vel permutando; aliarum verò rerum dominium esse apud Sedem Pontificalem. Sic Menchaca *controu. illust. lib. 1. cap. 7. n. 10.* Azor *1. tom. in *inst. moral. lib. 12. cap. 2. q. 4. §. 5.**

Alij dicunt dominium omnium rerum donatarum Franciscanis, esse apud Pontificem. Sic Nauar. *lib. 3. contra. tract. de regul. in 1. adu. conf. 7. 4. num. vnic. in 2. conf. 86. num. vnic. & apologia ad lib. de redditibus. q. 1. toto monio 17.* addens vel esse apud Deum.

Sed verior sententia est, dominium pecuniarum, quæ Franciscanis in elemosynas dantur, remanere apud dantem; aliorum verò omnium, siue vnico, siue pluri- bus vsibus consumptibilium, & aliorum omnium, vt do- morum, & Ecclesiarum, quas Franciscani habeant, domi- nium esse apud Pontificem. Quod probatur ex c. *exiis*,

Summa Th. Sanchez pars 1. l. 1.

qui seminat. §. ceterum cum in eadem *reg. de verb. signif. in 6.* vbi de pecunia ab aliquo viuentis fratribus concessa, sic dicitur. *Ita tamen, quod penes ipsum dantem dominia, pro- prietas, ac possessio ipsius pecunie, cum libera potestate re- uocandi sibi pecuniam ipsam semper usque ad conversionem ipsius in rem deputatam, plenè, liberè, ac integrè remanen- tibus, in ipsa pecunia nil omnino fratres iuris habeant. & ibid. §. ad hæc cum fratres, de aliis rebus sic dicitur. Om- nium vniuersium, & librorum, ac eorum mobilia, presen- tium, & futurorum, quæ, & quorum vsum fructum solent ordi- nibus, & fratribus ipsis licet habere, proprietatem, & domi- nium ad nos, & Romanam Ecclesiam plenè, & liberè pertine- re. hæc presentis constitutione in perpetuum vniuersa sancimus.* Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interdicitur; & ideo iure optimo apud ipsum dantem remanere domi- nium sancimus in perpetuum vniuersa sancimus. Idque probat ex quadam similitudine, quæ patet acquiri filio, & Pontifex est specialis fratrum Minorum pater. Ratio autè sic diuersimodè de his statuendi ea est, quod elemosyna pecuniarum Franciscanis, non sit cõfirmis eorum regulæ, quia ipsarum contra datus illis interd

quia eadem est ratio, cum sit verus eorum dominus. Atque ita tradunt Sorus, Ledesma, Salon ibidem, Leonardus lib. 2. de iust. c. 4. dub. 5. n. 19. vers. contra, quia sedes.

18 Hoc tamen reuocandi ius expirat donantis morte, nec transit ad eius heredes. Constat ex cap. exiit. 5. in eo vero casu de verb. signif. in 6. ibi; non constante concedentis morte. & docent Bart. & D. Bonau. allegati num. preced. C. ouat. lib. 1. variat. c. 14. num. 16. immediatè ante versibus equidem. Corduba in regul. D. Francisci. cap. 6. quest. 11. puncto 4. Manuel qq. reg. tom. 2. quest. 126. art. 1. Sorbus in compend. privilegior. mendicantium. verb. legata. in suis annot. vers. sed si aliquid legatum. Quare dicunt hi DD. non posse heredem reuocare legata fratribus Minoribus concessa.

19 Secundò deducitur, furantem aliqua fratribus Minoribus, satisfacturum, si restituit veris dominis, nempe Pontifici, aut donantibus pecunias, iuxta dicta supra: vel si ipsi restitutionem remittant (vide tamen limitationem infra ponendam) cum illi sint veri domini. At est opus, vt illi norint eiusmodi res esse fratribus Minoribus datas, quia non censentur absque prædicta scientia velle vsum illis concessum auferre. Quare rectè restituendi via est ipsi fratribus, vt potest qui iustum illarum rerum vsum habeant; & ita docet Salon 2. 2. q. 62. in tractatu de dominio. q. 1. artic. 2. in sol. ad 7.

20 Tertio hinc deducitur, esse id discriminis inter pecuniam donatam, aut legatam religiosis aliis, & fratri Minori, vt donatam, aut legatam alius religiosis ad peculiarem illorum vsum, possit illis inuitis conuerti superior in alios vsum totius conuentus, quia illa statim acquiritur consenti. At cum in religione Minorum non acquiritur conuentui, sed dominium maneat apud donantem, aut legatam, nequit superior absque huius domini consensu conuerti illam in alios conuentus vsum, nisi quando frater ille Minor, in cuius vsum cedere debebat, nullas presentes, aut proximè imminentes necessitates haberet. Sic docet Manuel qq. reg. tom. 2. q. 12. art. 6. Verùm hæc sententia nullatenus mihi placet; nam in quantum acquiritur donationem, & legatam, eam supra reprobauit: nec etiam de donatione eam approbo, quia (vt supra diximus) donans fratri Minori, censetur donare modo, qui congruit suo statui, qui est dependenter à voluntate superioris, & eo non reuocante. Quod si in donatione, aut legato apposita esset conditio, ne superior possit reuocare, dicemus infra.

21 Sed obseruandum est, hucusque dicta de dominio pecuniarum, aut facultate reuocandi per donantem, & de restitutione ipsi licitè faciendi, & de licita remissione ipsius, vera esse, attento iure communi, & iam illa cessasse. Nam Martinus V. & Paulus III. Bullam concessere fratribus Minoribus, vt dominium pecuniarum non deinceps apud donantem remaneret, sed apud Sedem Apostolicam, sicut & reliquorum bonorum, quæ illis cõceduntur; & ita in Capitulo generali fratri Minorum decretum est. Omnia hæc refert Manuel qq. reg. tomo 2. quest. 12. §. 1. art. 6. dicto. in fin. Quare hæc omnia hodie verum habebunt respectu Pontificis, qui tanquam verus dominus poterit liberè eam pecuniam reuocare, illius furto ablata restitutionem acceptare, & remittere, sicut n. 17. probauimus respectu aliorum bonorum, quorum habet dominium.

22 Ad argumenta contrariæ sententiæ relata n. 4. responderetur; & in primis ad auctoritatem Ioan. XXII. respondent Sorus, & Ledesma relati n. 5. eum lactesitum ab Occamo, & quibusdam aliis fratribus Minoribus, ei inuestitissimus, minus legitimè processisse: & Bellarminus ibidem allegatus ait eum errasse, nec in re fidei, nec re ad vniuersales Ecclesie mores pertinenti, hæc enim neutrum habent; & eodem modo posse responderi ait Leonardus lib. 2. de iust. c. 4. dub. 8. n. 38. Sed melius est dicere cum Molina tom. 1. de iustitia. disp. 6. col. 4. vers. ad ea quæ, eum tanquam certum statuisse, vt intuenti est

manifestum; sed solum disputandum in eam partem magis inclinasse. Ad primum argumentum dic, eos textus intelligi, quando vsum fructus, & vsum conceduntur independentè à libera domini reuocatione, secus quòd est solus vsum facti reuocabilis à vero domino; tunc enim distinguitur à domino. Ad secundum responderetur, solum velle D. Thom. ibi, cum vult rei vsum consumptibilis non sit alius, quam vtilitas percepta ex eo vsum, quo consumitur, nefas esse accipere pretium vnum æquale pro re, verbi gratia, centum aureos pro totidem mutuo datis, & aliud pro illius vsum: atque illis verbis, cum quo conceditur vsum, conceditur ipsa res, solum vult concedentem mutuo res has ad vsum, concedere quoque illarum dominium. Ad confirmationem responderetur, negando inde sequi, licere pretium recipere pro mutuo, cum contrarium probet ratio proximè adducta; & quando concederetur pecunia, aut triticum ad merum vsum, referata facultate reuocandi apud donantem, & dominio, tunc non esset verum mutuum, & liceret pro ea vsum licentia recipere pretium aliquod; nequiquam tamen liceret pacificè tunc, vt in omni euentu tantum reddatur, sed si res illa adhuc exeret, poterit à domino reuocari: si verò consumpta, aut alienata sit, non erit reddendum aliquid loco illius, sed peribit pro domino. Ad tertium responderetur, id consequens esse verum in rebus, quarum vsum non est consumptio, secus in his, quæ vniocōsumuntur vsum. Ad quartum dico, ea omnia permissa esse Franciscanis ex tacita minorum voluntate, & dependenter à libera eorum reuocatione. Ad quintum dico, non esse inutile dominium, cum dominis sit integrum reuocare, vt supra diximus. Ad sextum constat ex dictis sum. 13. Ad septimum negatur, id non posse esse, quia taliter conceditur consumendi facultas, vt libera sit domino reuocandi potestas.

S V M M A R I V M.

Votum solenne, & simplex paupertatis qualiter differant, & quo iure illud reddat votentem incapacem dominij, non autem hoc, & an id faciat in voto simplicis coadiutorum formatorum Societatis Iesv? n. 23.

An paupertas, quam religiosi promittunt, excludat dominium, vsum fructuum, vsum, possessionem, & administrationem, quatenus sunt quid iuris, & dominium etiam rerum, quæ vniocōsumuntur vsum? n. 24.

An hoc intelligatur de dominio solo bonorum temporalium? num. 25.

Sicut religiosus subiciit superiori suam voluntatem per obedientiam votum, ita omnia bona externa per votum paupertatis. num. 26.

An si religiosi votis biennij ligati in Societate Iesv testentur, aut de bonis suis disponant absque superioris licentia, teneat factum? referatur quadam sententia. n. 27.

Explicatur sententia auctoris n. 28. & 29.

An religiosi, & formati coadiutores Societatis Iesv possint aliquid nomine proprio prescribere? n. 30.

Votum paupertatis emissum in seculo, ad quid obliget, & an Episcopus dispensare possit in hoc voto? n. 31.

Quis acquirat dominium bonorum, quæ hic acquirunt, à quo petuntur sit licentiam ad eorum vsum, vel acquisitionem, vel ad disponendum, & si obeat inuestitatus, cui illa bene dantur. n. 32.

QVÆSTIO posterior. In quo distet votum simplex, ac solenne paupertatis, & qualiter vtrumque impediatur dominij acquiri. Et quidem si de essentiali, ac intrinseca differentia, quæ hæc vota inter se distat, agamus, iam ea latè explicata est hoc tractatu. lib. 4. c. 24. Sed si loquamur de differentia accidentali, ea est, vt votum solenne paupertatis impediatur dominij acquisitionem, reddens incapacem votentem illius validè acquirendi, ac validè in alium transferendi. At votum simplex impedit

licitam acquisitionem, ac translationem dominij in alium; sed non reddat votentem incapacem acquirendi, & transferendi: quare si de facto acquirat, aut transferat absque legitima superioris licentia, non erit voti, ac tenebit factum. Hæc differentia constat ex c. vmo. de voto. in 6. vbi idem dilectum statuitur inter solenne, & simplex caritatis votum. Atque ita docent Nauar. comm. 1. n. 19. vers. 23. de regul. Arz. tom. 1. in iust. moral. lib. 12. c. 12. q. 8. Leonardus lib. 2. de iust. c. 4. dub. 5. n. 21. in fin. hæc autem differentiam non esse ex ipsa rei natura, sed ex sola Ecclesie institutione probauimus supra.

24 Quare excipitur hinc votum paupertatis coadiutorum formatorum Societatis Iesv, quod quauis simplex sit, reddat eos prolus omnis dominij acquirendi, ac in alios transferendi incapaces, non aliter quam votum solenne, quia ita habetur in constit. Societatis Iesv. p. 6. c. 2. §. 11. in com. lit. H. tit. & §. 12. confirmatis à Sede Apostolica, & idem habetur in duplici Bulla Gregorij XIII. quas institutum Societatis Iesv v. consumatur.

25 Hæc autem paupertas, quam religiosi vouent, est, non habendi proprij; intelligitur autem nomine proprij, non solum dominium, & proprietatem rei, sed etiam vsum iuris, & vsum fructus, possessio, & administratio, prout sicut quid iuris, non aut pro sunt quid facti, quippe hæc, versù quid iuris, significat aliquid proprij, quod quis possidet, & administrat nomine proprio, & arbitrato suo independentè à superioris voluntate: at religiosus hæc omnia solum potest habere ex superioris cõsensu, ac dependentè ab eo, qui potest liberè reuocare; quare solum habet facti detentionem, & vsu instat serui. Atque ita docet (licet non ita aperte) Abbas c. com. ad monasterium. n. 1. de statu monasteriorum. & ita amplè tradit Nauar. comm. 2. n. 2. de regular. Arz. tom. 1. in iust. moral. lib. 11. q. 1. Manuel qq. reg. tom. 1. q. 29. art. 4. quod ad eò verum est, vt nec religiosi habeat dominium, nec vsum iuris, sed solus facti rerum, quæ vniocōsumuntur vsum, vt probauimus supra. Et demique, vt optimè explicat Valeria 2. 2. disp. 10. q. 4. puncto 3. vers. hæc etiam ita sunt, religiosus voto paupertatis nil aliud vult, quam oppositū ei, quod in eis certissimum, qui sunt domini, vel proprietarij. Quod quid intelligendum est de bonis temporalibus, quippe bonorum & iurij spiritalium possunt habere dominium, vel quasi dominium, vt habet dominium, & possessionem tuorum beneficiorum, si beneficiarij sint, & possunt agere nomine proprio ad eorū dominij adipsicandū, retinendūque, ac recuperandū possessionem: si milititer dominij, seu quasi dominij habent bonorum animi interiorū, quia per votū paupertatis nō renunciant bonis spiritalibus, aut iuribus prædictis, aut honoribus debitis pro talibus, sed solum bonis temporalibus, vt tradunt D. Thom. 2. 2. q. 186. art. 7. ad 4. & ibi Caiet. & ita tenent Nauar. & Manuel allegati n. preced. Leonardus lib. 2. de iust. c. 4. dub. 5. n. 6. & explicatur infra.

26 Ex quo deducitur primò, quod sicut per obedientiam votum religiosi superiori vno omnes suas actiones subiciit, nō habes velle aut nolle, sed in omnibus pedes à superioris nutu ita per paupertatis votū omne exteriorū vsum superioris subicit, in omni illo dependens ab eius nutu. Quod clarè colligitur ex infra dicendis, vbi probauimus religiosum fore huius voti reum, vtendū aliquo re absque superioris licentia.

27 Secundò deducitur, quid dicendum sit de alienatione bonorum facta, siue testamento, siue donatione, siue quouis alio modo absque superioris licentia, per religiosos Societatis Iesv solis simplicibus biennij votū ligatos. Molina tom. 1. de iust. disp. 119. col. 6. 2. vers. salū quæ tempore probationis. Leonardus lib. 2. de iust. c. 4. dub. 5. n. 28. adnotat omnes has dispositiones esse irritas ob rationem supra allatā n. 25. c. 8.

Sed sic distinguendum censet; si via testamenti, aut inter viuos disponant de bonis, quorum dominium antè hæc vota acquirerant, vel de bonis parentum, in quæ post hæc vota iure hereditario successerunt, vel de bonis consanguineorum, in quæ eodem iure successerunt.

ab intestato, peccant quidem mortaliter, ac factū tenent: quia eorum bonorum dominium retinent, donec illis se abdicent, vt habetur in constit. 4. p. 6. 4. §. 1. in com. littera Q. §. 1. & p. 6. c. 2. §. 11. in com. littera H. & quauis vsum sit impeditus, cum tamè impediatur solo simplicis paupertatis voto, quod, vt supra probauimus, impedit quidem licitam dominij in alium translationem, non tamen factam irritam, nec sit aliud ius irritans, peccat quidè contra votum sic disponens, ac factum tenet. Neque obstat, quæ ex Molina, & Leonardo supra allegatis retulimus, scilicet, tales religiosi nō habere vsum illorū bonorum, quorum habent dominium, ac proinde testamentum ab illis confectum esse inualidum, non secus ac est id quod fit à pupillo, tutore negante facultatem; non obstat, inquam, quia nullum ius est prohibens tali religioso efficere testamentū, sicut est prohibens pupillo, & cum dominus sit, non video cur impediatur, de quo latius supra.

Si tamen testamento aliquo in instituat heredes, aut legatarij, aut aliquid ipsis donetur, si constaret voluntatè testatoris, aut donantis eā esse, vt i religiosi verū dominij acquirat, atq; i eodè modo acceptet, nō obstat paupertatis voto, quod infringere vult, tunc similiter tenebit dispositio, siue in testamento, siue inter viuos ab his facta absque superioris cõsensu, quia votū simplex, nec irritatur illa dominij acquisitione, nec similiter translationem in alium, sed verè facta absque superioris licentia reddit solum illicita, cum hæc sit voti simplicis natura. Quando autem non constat de tali testatoris, aut donatoris voluntate, aut si de illa cõstat, non cõstat de voluntate religiosi volentis illam sic acceptare, tunc existimo verè esse sententiam, quam ruerunt Molina, & Leonardus supra allegati, quia cum testans, aut donans instituit religiosum, aut illi legat, aut donat, etiã dicit ad vsum, quos ille religiosus maluerit, censetur in dubio legare, aut donare eo pacto, quo religiosus ille est capax licitè acquirendi: & similiter religiosus in dubio sic censetur acceptare, tum quia delictū in dubio nunquā præsumitur, tum etiã, quia legis, vel donans censetur le accõmodare personæ, vt diximus supra c. 17. n. 4. Cum ergo modo, quo licitè possit acquirere, & disponere religiosus, sit solus ex superioris licentia, & dependet ab eius voluntate, & sic solum in hoc dubio acquiescent, si aliter disponat, non teneat factū, non quia votū paupertatis illud irritat, sed quia non acquirerunt facultatem aliter disponendi, quam ex superioris arbitrio.

Tertio deducitur, religiosus nihil posse nomine proprio prescribere sibi, nec aliis, quia ratione voti est incapax habendi propriū, ac nomine proprij possidendi. Sic Medina C. de restit. q. 16. col. 2. vers. prescribere autem non potest. Molina tom. 1. de iust. disp. 62. §. 1. qui bene addit id dicendum ob eadè rationem de coadiutoribus formatoribus Societatis Iesv, quia quauis sola vota simplicia emiserint, redduntur per illa incapaces dominij acquirendi, ac retinendi.

Tandem deducitur, quid dicendum sit de his, qui in seculo paupertatè vouerūt. Et quidem si diligenter discussa intentione, de qua paupertate intellexerint, aut de modo seruandi votum, aliud non cõstat, hoc votū intelligendum est de paupertate absoluta, quam vouent religiosi, quia sicut vouens castitatem absolute, dum de peculiari eius intentione non cõstat, censetur omnimodam castitatem vouere, quia hæc est, quæ cõmuniter vouetur, & in dubio videtur quis agere, quæ frequenter agitur, reg. in p̄m̄. de regulis iuris. in 6. ita vouens absolute paupertatem, dum de peculiari intentione limitari nō cõstat, censetur absolute paupertatem vouere, quam promittunt religiosi, quare obligatur ad non acquirendum aliquid sibi, nec ad disponendum de illo pro suo arbitrio. Et sic docet Nauar. comm. 2. de regularibus. c. 20. vers. 28. Cum tamen sit votum simplex, non prius dominium bonorum antè acquiritorum, nec reddidit votentem incapacem ad acquirendum, nec dispositionem cõtra votum factam reddit irritam, vt bene tradit Nauar. lib. 3.

conf. in utraque edit. tit. de voto. conf. 9. num. 4. & constat ex his, quae diximus n. 23. Quare optimè dixit Nauar, eodem conf. 9. numero 4. & eodem comm. 1. n. 21. vers. 29. conf. ulendum esse huic, ut petat ab Episcopo dispensationem, quia cum id non sit votum religionis, nec castitatis, potest in eo dispensare, quia difficillimum est hoc votum in seculo feruare. Additque consilio 21. vers. 29. hunc dum non obtinet voti dispensationem, debere fieri institorem, curatorem, tutorem, vel actorem Vniuersitatis, vel procuratorem, vel administratorem aliquis, ut de eius commissione querat, cuius nomine, & non suo contrahat, vel mendicando viuat, vel pro solo victu laborat.

Non tamen explicat Nauar, quis acquirat dominium eorum, quae labore suo, aut donatione, aut iure hereditario, legatòve hic vouens acquirat post votum emissum, vel à quo petiturus sit licentiam ad disponendum de his bonis, vel de illis, quae ante votum acquirerat, vel ad vtendum illis, vel cui illa bona cedant, si vouens ille intestatus decedat. Sed videtur superiorem hunc esse Episcopum, à quo petenda sit licentia ad huiusmodi acquisitionem, dispositionem, & vsum, quia, etsi non subdatur Episcopo per votum obedientiae, est tamen eius superior in rebus spiritualibus, de quarum numero est votum eiusmodi; & cum vouens personam non designauerit, nec sit alia, cui hoc incumbere possit, videtur necessarium dicendum, fore Episcopum, cuius est in rebus spiritualibus gubernare. Quare Episcopus honoris post votum acquiritorum acquirere dominium, & ipsi cedet, vel ex eius consensu pauperibus, si hic intestatus decedat, in reliqua autem bona, quorum dominium ante votum acquirat, succedent legitimi eius heredes, qui alias ab intestato successuri erant, quia per votum non amittit eorum bonorum dominium, nec in alium transiit; & ideo non priuabit heredes ab intestato iure in illa succedendi.

CAPUT XIX.

Explicatur, quae in particulari sint contra paupertatis votum, & qualis licentia superioris excuset.

S Y M M A R I V M.

Quot quaestiones disputandae sint. n. 1. Quot conditiones desiderantur, & sufficiant ex parte licentiae superioris, ut religiosus accipiens, vel expendens eam illa excuset à proprietate suo. n. 2. An sufficiat licentia tacita, & praesumpta superioris referatur quaedam sententia. n. 3. Sententia auctoribus & ibi, qualis certitudo huius exigatur, & quid ubi est praecipuum, ne aliquid fiat absque licentia expressa? n. 4. An hac licentia praesumpta satis sit, quando non est periculum in mora, sed superior potest commodè adiri? n. 5. An licentia expressa, aut praesumpta accipiendi extendatur ad licentiam expendendi, & licentia expendendi acquisita ex quaestu, extendatur ad expendenda acquisita ex hereditate, vel donatione? n. 6. An consuetudo satis sit pro licentia tacita ad excusandum religiosum dantem, vel accipientem? n. 7. An quae licentia hac praesumpta aliquid accepit, vel expendit, teneatur postea ad superiorum manifestare? n. 8. & 9. An sufficiat taciturnitas superioris videtis, & non contradicentia referatur duplex sententia. n. 10. & 11. Conclatur utraque, & explicatur sententia auctoribus. n. 12. An sufficiat ad excusandum à furto, & à transgressione voti paupertatis, & obligatione restituendi, credere probabiliter fore, ut dominus, vel superior concederet licentiam accipiendi, retinendi, vel expendendi, quamvis quoad modum sint iniuri? Referuntur variae sententiae. n. 13. & 14.

Explicatur sententia auctoribus. n. 15. An excusetur religiosus à viuo proprietatis, quando licentia superioris precibus importunè extorquetur? n. 16. Quid si metus, aut dolo fingens rationes, ut concedatur, vel tacens ea, ob qua denegatur? n. 17. Quid si superior non audeat denegare propter querelas, & murmuraciones subditis? n. 18. Exigitur licentia ex iusta causa, ne superior, & subditus peccent rem aliquam alienando, vel confiterendo. n. 19. An sit propriarius religiosus, qui ex licentia superioris concessa absque iusta causa, ut si ad vsus superfluos, vanos, & turpes, expendit rem? Referuntur quaedam sententiae. n. 20. Explicatur sententia auctoribus. n. 21. An ipse Abbas sit expendens sui propriarium? n. 22. An sit id peccatum mortale in religioso, & subdito? n. 23. An Prelatus cum conuictus possit dare hanc licentiam? n. 24. An religiosus, vel Abbas sit expendens incurrat poenitentiam propriarij? n. 25. Quid si ipse Abbas, vel subditus de eius licentia, aliquid expendat contra regulam? n. 26. An sit in bono statu Prelatus non curans religiosus in communi viuere, & superflua vitare, & religiosus, qui illi resistit? n. 27. An peccet mortaliter religiosus expendens bona communis abundantem, alijs pauperibus necessitatem? n. 28. An recipiens aliquid à religioso ad vsus turpes, vanos, & superfluos, teneatur restituere, quando religiosus habuit licentiam à superiore ad expendendum ad libitum? Referuntur quaedam sententiae. n. 29. Sententia auctoribus. n. 30. Quid si excoressus habuit licentiam expendendi in eos vsus vanos, & turpes? n. 31. Quid si ipse superior in eos vsus expendat? n. 32. Quid si ille religiosus ex legitima licentia viuat extra conuentum? n. 33. Quid de religiosis etiam à religione, vel creatis Episcopis, vel beneficiarijs, & qualiter ibi adstringatur voto paupertatis? remissio. n. 34. Quid si secularis det pecuniam religioso, ut tradat meretrici pro alicuius turpi, & an religiosus accipiens peccet contra votum paupertatis? n. 35. Qua sit causa iusta concedendi licentiam religioso, & qui sint vsus, ad quos potest concedi, & an existens sit in voto religionis, ut omnia in vsus communis conuertantur, possit ex licentia superioris conuerti aliquid in vsus religiosi priuati? n. 36. Iuste conceditur religiosis copiam cibis sua arte multa monasterio, ut ex red libris danti aliqua cognata pauperibus. n. 37. An sit iusta causa concedendi huius licentiae, quando conceditur licentia religioso manendi extra monasterium? n. 38. Quis sit superior potens licentiam dare religiosi aliquid accipiendi, vel expendendi, an sit immediatus monasterij, & an possit ille dare eis licentiam dante totius illius quantitatis, quam superior donare poterat? n. 39. Quid si religiosus ille professus esset in manibus Generalis, vel nomine eius in manibus alius? n. 40. Quid si religiosus sit hospes illius conuentus? n. 41. Quam quantitatè expendendi possit dare superior immediatus licentiam, & an hoc sit correctum per Clem. VII. in proprio motu de non habendis muneribus per religiosum. n. 42. An Abbatissa possit similem facultatem monialibus concedere? referuntur probantia pariter negatiua. n. 43. Explicatur sententia auctoribus, & an Abbatisa possit licentiam ingrediendi monasteria monialium concedere? n. 44. Post numerum 44. inueniuntur alia summaria.

Exposuimus in quo consistat paupertatis votum, & ad quid obliget religiosum. Iam in hoc cap. & sequentibus explicanda sunt quaedam, quibus paupertatis votum violatur. Et quia tota voti paupertatis violatio in eo consistit, ut ubique superioris licentia aliquid recipiatur, vel expendatur; prius quae licentia sit sufficiens agendum est: deinde explicandi sunt aliqui speciales casus, in quibus votum paupertatis violatur.

Quare

Quare duplex est disputanda quaestio. Prior de puncto priori. Posterior de puncto posteriori.

Quaestio prior. Qualis licentia superioris desideretur, & sufficiat, ut religiosus cum illa aliquid accipiens, vel expendens, excusetur à vitio proprietatis, atque voti paupertatis violatione. Quadruplex exigitur conditio ex parte licentiae superioris ad excusandum religiosum accipientem, vel expendentem ab hac voti paupertatis transgressione. Prima est, ut licentia sit legitima. Secunda, ut sit voluntaria. Tertia, ut sit ex causa legitima concessa. Quarta, ut concedatur à legitimo superiori potente eam concedere. De quibus conditionibus sigillatim agendum est.

Circa primam ergo conditionem dubitatur, an licentia tacita, sit licentia sufficiens, ac legitima, ut religiosus cum illa accipiens, vel expendens excusetur à proprietatis vitio. Quidam existimabunt non satis esse licentiam hanc tacitam; tradit enim generalem hanc regulam, ut quoties licentia ad actum aliquid gerendum necessaria est, ea debeat esse expressa. Hos retulimus supra. Ceterum dicendum est, sufficere licentiam tacitam, & iure optimè praesumptam superioris, quia prudenter, & merito praesumatur vel id superiore; quia ibi licentiam eam regulam, probauimus quae sufficere talem licentiam. Item, quia taciti, & expressi eadem est virtus. Licet quid sit de rebus creditis, & c. de referendis. Tandem, quia cum rationabiliter praesumitur id velle superiore, quamuis eius expressus consensus non habeatur, non dicitur res fieri absque eius licentia. Et ideo hanc partem sustinent D. Tho. 2. 2. q. 32. art. 8. ad 1. Maioris 4. dist. 15. q. 13. in sol. ad 1. contra 23. concl. D. Bonau. in speculo disciplinae ad nouiss. 2. c. 4. ad fin. (habetur in nouis operibus. tom. 7.) Geslon 2. p. in responsis ad quasdam quast. sibi propositas. q. penult. alphabeto 3. 4. litera S. Turrecemae non dicitur art. 8. n. 1. 2. q. 1. D. Anton. 3. p. tit. 16. c. 1. §. 1. notabile 2. Rosella sum. verb. elemosyna. 2. m. 1. Angelus verb. elemosyna. n. 6. & ibi Syluest. n. 7. q. 5. dicto 2. Tabiena q. 8. n. 9. Armilla n. 5. Medina C. de parienti. vbi de elemosyna. q. de quibus bonis sit elemosyna facienda. vers. deinde igitur ad rem. Nauar. sum. l. n. 5. Hisp. c. 17. mon. 105. & comm. 2. n. 20. de regul. Corduba sum. q. 109. paulo post princip. Medoza in suis quodlibetis. q. 8. concl. 7. Bañes. 2. 2. q. 32. art. 8. in fin. & ibi Aragon col. 3. vers. 2. est supponendum. Gratius 2. p. de off. lib. 2. c. 12. n. 5. & lib. 3. c. 5. n. 54. Ludou. Lopez 1. p. instr. for. c. 15. 6. concl. 3. & 4. Viualdus candell. Sac. p. v. c. 34. n. 83. Nauarra lib. 3. de rebus. c. 1. p. 2. in noua edit. Aub. 1. n. 160. Petrus de Ledema 2. tom. summa. tra. 1. c. 6. 3. concl. 31. Toledo in fine summa. vltim. de 7. peccatis mortalibus. c. 18. fin. Molina tom. 2. de iustitia. disp. 276. paulo ante finem. Emmanuel Sà sum. verb. elemosyna. n. 11. Valètia 2. 2. dist. 10. q. 4. puncto 3. col. 2. vers. patet enim. & corol. 5. Parallelus in compendio priuileg. fratrum Minorum. post cap. 43. de proprietate abdicanda. vers. si vero religiosus. Leonard. lib. 2. de iust. c. 4. 1. dub. 9. n. 80. Azor. tom. 1. instr. mor. lib. 1. c. 12. q. 2. 3. & 4. Manuel tom. 2. summa. c. 31. n. 4. vers. lo quinto dig. & 99. regular. tom. 2. q. 57. art. 2. Lælius Zecchius in sua sum. 0. 1. tractatus de charitate. c. 10. n. 2. & eiusdem searantia sunt, quos referemus n. 11. dicentes taciturnitatem superioris cenferi legitimam licentiam, quippe ea est licentia tacita. Hoc tamen fallit in religionibus nimis strictis, in quibus ratione paupertatis strictè obseruanda praecipuum est superiorum in virtute obedientiae, ne liceat recipere, aut expendere aliquid absque expressa licentia: tunc enim esset mortale ex sola licentia tacita id efficere, tum quia illis verbis aperte excluditur licentia tacita, & praesumpta, ad pracludendam relaxationem paupertatis viam: tum etiam, quia durante eo praecipuo, non praesumitur superiorè velle eam accipiendam; & sic cessat licentia tacita. Et ita docent Ludouicus Lopez 1. p. instr. c. 15. 6. vers. penult. & lib. 2. de caritat. c. 40. col. penult. Manuel 2. tom. summa. c. 31. n. 7. vers. lo caetero dig. Addit tamen bene verque, in necessitate virgente, si non esset recurus ad superiorem longè distansem, sufficere li-

centiam tacitam; quia cum praepcepta debeant esse rationi consona, sic id praepceptum accipiendum est. An verò exigatur certa cognitio huius tacitae voluntatis, an fat sit probabilis, dicemus infra.

Hanc tamen licentiam praesumptam dicit Leonardus 5. n. praecedenti allegans tunc tantum adesse, quando est periculum in mora; secus quando res facili differri potest, aut superior adiri: non enim prudenter praesumendum est, velle superiorem commodè adiri potentem, ut inferior ipso non adito, aliquid agat, ad quod licentia exigitur. Et eidem sententiae fauent DD. asserentes non licere religioso citra extrema necessitatè elemosynam facere, nisi sub spe raritabitionis, quòd superior abest. Ceterum hoc intelligi esse verum, ut religiosus ab omni culpa liber sit, nam, ut excusetur à culpa mortali, statim dicemus satis aliquòd esse, probabiliter praesumere, fore ut superior aditus licentiam concederet, quam inuitus sit quoad modum accipiendi, non petita licentia.

Nec tamè sufficeret ea praesumpta accipiendi licentia, ut integrum sit religioso non petita alia licentia, re illam expèdere, nisi adit quoque eadè praesumpta expèdendi in eos vsus licentia, quia cum accipere, & expèdere sint diuersa, licentia tacita ad vnum, non extenditur ad aliud; praeterea, quia etiam licentia expressa, verbi gratia, accipiendi librum, non extenderetur ad alienandum illum, nedum tacita accipiendi. Tandem probatur ex doctrina Nauar. comm. 2. n. 40. de regul. vbi optimè tradit, licentiam concessam religioso conuertendi quaerita in proprios vsus, restringi ad quaesita opera, arte, & industria religiosi, non autem ad quaesita per succulentiam, & donationem. Idque probat ex l. coiri. cum sequenti. ff. pro socio, vbi probatur, societatem simpliciter contractam intelligi de his, quae ex quaestu obuentura sunt; per quaestum autem non intelligi, quae obueniunt ex legato, hereditate, vel donatione, sed ea sola, quae arte, opera, & industria licentiam.

Quod si quaeratur, an consuetudo aliquid dandi, vel accipiendi, sit tacita licentia excusans, ut religiosus aliquid accipiat, vel retineat, non petita superioris licentia; multi existimant, eos nec iudicè minime excusare licentiam. Ductur, quod hic iure naturali diuino ratione voti paupertatis teneatur aliquid non accipere, vel retinere abiq; superioris licentia; consuetudo autem nulla contra huiusmodi vires habet. Sic tradunt Calderinus 1010 cõf. 4. de consuetudine. Felin. c. cum M. n. 26. vers. eadè ressumi. de consuetudine. Riminald. instr. per quas personas nobis acquiratur. §. 1. n. 107. Redoanus de spolijs eccl. §. 8. in princip. n. 52. & tripliciter sequenti. Gratius 2. p. de off. lib. 3. c. 9. n. 4. & tripliciter sequenti. Tapia auth. ingressi. verbi gratia, in res. c. 3. n. 55. Ceterum, quamvis verum sit consuetudinem nihil prodesse, ut renitente superiori aliquid accipitur, aut retinetur à religioso, quia sic recipere, vel retinere, est contra paupertatis votum iure diuino naturali obligans; & in hoc sensu verum est, quod dicunt praedicti auctores. At si consuetudo sit recepta, vigeatque in aliqua religione recipiendi licentia, ac licitè expendendi non petita expressa superioris licentia, valdebit vique, & excusabit religiosus, quia tunc adest licentia tacita, & voluntas superiorum explicata per consuetudinem illam in ea religione receptam; & sic nihil accipitur renitente superiori, nec contra votum.

Secunda difficultas est, an qui vsus est praesumpta superioris licentia in acceptione alicuius rei, teneatur ex vi voti paupertatis referre postea superioris, quod dispulerit cum tali licentia? Breuiter cum hac distinctione responderetur, quando tota praesumpta licentia ratio fuit, non posse commodè tunc adiri superiorem, nec tunc accepta est consumpta, aut alienata, sed adhuc potest superior emendare, aut renouare, teneatur subditus, ne violet votum paupertatis, id referre superiori, secus quando iam nequit à superiori emendari, aut renouari. Prior pars probatur, quia licentia est solum rationabiliter praesumpta in hoc casu pro tempore, quo

Nn 4 superio